

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Nadejda Toma,

Judecătorii: Anatolie Țurcan, Iurie Diaconu, Ion Guzun și Elena Cobzac,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Derihvist Alexei xxxxx, născut xxxxx, originar xxxxx, domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.02.2012 – 19.12.2013;

Instanța de apel: 12.02.2014 – 29.09.2015;

Instanța de recurs: 08.12.2015 – 12.04.2016;

Instanța de apel: 16.05.2016 – 13.10.2017;

Instanța de recurs: 08.12.2017 – 19.06.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 19 decembrie 2013, Derihvist Alexei a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 332 alin. (1), 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, deoarece faptele inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

2. De către organul de urmărire penală Derihvist Alexei a fost învinuit de faptul că, activând în funcția de inspector al poliției rutiere a CPR Orhei, având ca atribuții de serviciu examinarea cazurilor de contravenții în domeniul transportului și Regulamentului Circulației Rutiere, adică fiind o persoană cu funcție de răspundere, căreia într-o instituție de stat i-au fost acordate permanent prin stipularea legii anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, în exercițiul funcției, a înscris în documente oficiale date vădit false, precum și a falsificat astfel de documente, acțiuni săvârșite din interes material și personal, urmate de contribuirea la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune.

La fel, activând în calitate de inspector al poliției rutiere, la solicitarea unor persoane neidentificate de organul de urmărire penală, care aveau ca scop imitarea comiterii accidentului rutier cu implicarea automobilului model „MAZDA 3”, xxxxx, cu ulterioara dobândire ilicită a mijloacelor bănești de la SIA „Moldasig”

SRL, în contul asigurării acestui automobil, a acceptat înscrierea unor date vădit false în documente oficiale și falsificarea acestora.

Astfel, la 19 martie 2009, SIA „Moldasig” SRL a fost sesizată prin aviz despre accidentul rutier comis la 28 februarie 2009, cu participarea conducătorilor auto Bahcevan Ivan și Gajim Vitalie.

Prin cererea din 02 mai 2009, semnată de către Gajim Vitalie, s-a solicitat de la SIA „Moldasig” SRL, constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirilor de asigurare cauzate în rezultatul pretinsului accident rutier, comis la 28 februarie 2009, de către cet. Bahcevan Ivan, în rezultatul căruia automobilul model „Mazda 3”, xxxxx, a fost deteriorat considerabil.

La cererea dată au fost anexate în copii următoarele acte: schema accidentului rutier; explicațiile conducătorilor auto Bahcevan Ivan și Gajim Vitalie; procesul-verbal de constatare a contravenției, potrivit căruia cet. Bahcevan Ivan a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier. Actele respective fiind întocmite și confirmate prin semnătură de către inspectorul PR a CPR Orhei, Derihvist Alexei.

Urmare a examinării avizului înaintat, SIA „Moldasig” SRL, a întocmit actul de despăgubire nr. D/AORC/09-466, suma acesteia constituind 55106,97 lei, care a fost ridicată prin procură de către Treteac Vitalie.

Organul de urmărire penală a constatat că, de fapt Gajim Vitalie asemenea accident rutier nu a comis, iar semnăturile din schița accidentului rutier din 28 februarie 2009, întocmit de către inspectorul PR a CPR Orhei, Derihvist Alexei, precum și explicațiilor din aceeași dată adresată CPR Orhei, Grădinar V. și procesul-verbal nr. 121 din 28 februarie 2009, privind examinarea medicală în vederea stabilirii faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate, nu sunt executate de către Gajim Vitalie, acestea fiind false.

Mai mult, Gajim Vitalie nu ar fi depus la compania de asigurare SIA „Moldasig” SRL, vreo cerere privind constatarea pagubei pricinuite cet. Bahcevan Ivan în rezultatul presupusei tamponări a automobilului model „Mercedes Benz 312D”, xxxxx.

Tot el, Derihvist Alexei, în aceeași perioadă și în aceleași circumstanțe, activând în calitate de inspector al poliției rutiere, având scopul contribuției la comiterea *escrocheriei*, adică dobândirea ilicită a mijloacelor bănești de la SIA „Moldasig” SRL, în contul asigurării automobilului model „Mazda 3” xxxxx, a transmis documentele falsificate, menționate mai sus, unor persoane neidentificate de către organul de urmărire penală.

Prin urmare, la 19 martie 2009, persoanele menționate au prezentat documentele false obținute de la Derihvist Alexei la SIA „Moldasig” SRL și au încasat ilicit suma de 55106,97 lei, ce constituie proporții mari.

Acțiunile lui Derihvist Alexei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi ai *falsului în actele publice, adică înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false și falsificarea unor astfel de documente* și în baza art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi ai complicității la *escrocherie, adică contribuirea prin prestare de informații și*

acordarea de mijloace la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, faptă săvârșită de două sau mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu și în proporții mari.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a lui Derihvist Alexei în baza art. 42, 190 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, iar procesul penal intentat în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, să fie încetat din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

În motivarea apelului, procurorul a invocat următoarele argumente:

- prima instanță neîntemeiat l-a achitat pe inculpat, deoarece în ședința de judecată a fost pe deplin confirmată învinuirea înaintată;
- vinovăția inculpatului a fost confirmată prin cumulul de probe anexate la materialele cauzei;
- instanța a pus la baza sentinței de achitare declarațiile inculpatului și martorilor apărării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, a fost admis apelul declarat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Derihvist Alexei a fost condamnat în baza art. 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 3 ani, iar pe capătul de învinuire adus în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, inculpatul a fost liberat de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

4.1. Instanța de apel a constatat fapta incriminată lui Derihvist Alexei prin rechizitoriu, concluzionând că probele prezentate de partea acuzării au fost dobândite și cercetate în condițiile legii, fiind pertinente și concludente, care coroborează între ele și în ansamblu dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate.

Totodată, instanța de apel a menționat că, prima instanță nu a apreciat obiectiv și multilateral probele cauzei nu le-a dat o deplină eficiență neanalizându-le sub toate aspectele, fapt ce denotă o atitudine părtinitoare față de partea apărării.

Cu referire la învinuirea adusă inculpatului în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a constatat că, sancțiunea normei menționate prevede pedeapsă sub formă de amendă în mărime de până la 500 unități convenționale sau închisoare de până la 2 ani, iar conform art. 16 Cod penal, infracțiunea imputată inculpatului se clasifică drept una ușoară.

Astfel, din ziua săvârșirii infracțiunii (28 februarie 2009), au expirat mai mult de 2 ani, fapt care a servit drept temei pentru liberarea de răspundere penală a inculpatului.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunilor, de persoana inculpatului Derihvist Alexei, de circumstanțele cauzei, care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului, fapt care a

permis aplicarea unei pedepse minime prevăzute de sancțiunea art. 190 alin. (4) Cod penal, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice.

5. Avocatul Catana Eugeniu în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 15) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și menținerea sentinței.

În motivarea recursului, apărarea a invocat următoarele argumente:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor ce au fost puse de prima instanță la baza sentinței de achitare a lui Derihvist Alexei;

- în decizia contestată se face referire la martorii Treteac Vitalie și Popa Iurie, care nu au fost audiați nici în prima instanță și nici în cea de apel;

- prin declarațiile martorilor Nicolaev Artiom, Pantaz Valentin, Buzu Stanislav se confirmă existența accidentului rutier din 28 februarie 2009;

- de către învinuire nu a fost efectuată o expertiză grafoscopică în confirmarea depozițiilor martorilor Gajim Vitalie și Bahcevan Ivan care neagă implicarea automobilelor în accidentul rutier din 28 februarie 2009, prin faptul că semnăturile din schița accidentului rutier și din procesele-verbale al examinării medicale de consumare a alcoolului și stării de ebrietate, nu sunt ale lor;

- reprezentantul părții civile, Străistaru Vitalie a comunicat instanței de fond că, Gajim Vitalie a depus o cerere în adresa SIA „Moldasig” SRL, prin care a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirilor de asigurare, cauzate în rezultatul accidentului rutier către Bahcevan Ivan, în rezultatul căruia automobilul model „Mazda 3” cu xxxxx (proprietar Gajim Vitalie) a fost deteriorat considerabil, cu prezentarea documentelor necesare procedurii de apreciere a despăgubirilor, cu respectarea procedurii de primire și eliberare a mijloacelor bănești;

- martorul Moțpan Iurie, șeful secției evaluare a pagubelor a SIA „Moldasig” SRL, a declarat în prima instanță că Gajim Vitalie a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii cauzate în rezultatul accidentului rutier;

- potrivit declarațiilor martorului Friptuleac Danil, inculpatul Derihvist Alexei nu a avut vreo legătură cu evaluarea costului reparației automobilului accidentat model „Mazda 3”, „ xxxxx;

- acuzarea nu a prezentat probe care ar demonstra că actele referitoare la accidentul rutier din 28 februarie 2009, întocmite de către inculpat au fost falsificate;

- acuzarea nu a prezentat probe privind legătura cauzală a accidentelor rutiere din 28 februarie 2009 și 30 noiembrie 2008, în care au fost implicate aceleași automobile;

- instanța de apel s-a manifestat în favoarea acuzării și a acceptat concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului fără a verifica toate probele, pronunțând o hotărâre neîntemeiată și ilegală, bazată pe aceleași mijloace de probă.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2016, recursul a fost admis cu casarea deciziei instanței de apel și

dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Pentru pronunțarea deciziei nominalizate, instanța de recurs a constatat că prima instanță l-a achitat pe inculpatul Derihvist Alexei și în această situație potrivit art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Această normă imperativă procesual penală nu a fost respectată de către instanța de apel.

În instanța de apel au fost interogați doar 2 martori a-i acuzării (*Tocilat Valentin și Mardari Victor*) și succint reprezentantul părții vătămate SIA „Moldasig” SRL, *Străistaru Vitalie*. Însă în decizia adoptată, ca probe care confirmă vinovăția inculpatului se face trimitere la depozițiile mai multor martori interogați în prima instanță, declarațiile cărora au fost puse la baza sentinței de achitare și fără ale supune unei analize.

Instanța de recurs a mai reținut, că martorii acuzării Treteac Vitalie și Popa Iurie nu au fost audiați de către instanțele de fond, însă, declarațiile acestora relatate la faza urmăririi penale au fost puse de către instanța de apel la baza deciziei adoptate, fără a fi consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 209, 210, vol. II), or potrivit alin. (6) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Statuând pe principiul respectării normelor de drept menționate, instanța de recurs a punctat că, instanța de apel în cazul în care a admis apelul procurorului, a casat sentința de achitare și a dispus rejudecarea cauzei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și, considerând că se impune soluția adoptării unei noi hotărâri de condamnare a lui Derihvist Alexei, nu era în drept să pună la baza acesteia declarațiile martorilor (Gajim Vitalie, Moțpan Iurie, Gorbatovschi Tatiana, Friptuleac Danil, Stratan Constantin, Bahcevan Ivan, Treteac Vitalie și Popa Iurie), fără audierea acestora, în situația în care declarațiile lor au stat la baza sentinței de achitare și procurorul nu a renunțat la probele respective.

Totodată, instanța de recurs a remarcat că, pe parcursul judecării cauzei în apel de nenumărate ori s-a modificat completul de judecată fără nici o motivare.

Astfel, completul format din judecătoria - Rotarciuc Dina, Teleucă Stelian și Conoval Eugenia, au audiat inculpatul, reprezentantul legal al părții vătămate și 2 martori ai acuzării: Tocilat Valentin și Mardari Victor (f.d. 192-208, vol.II), iar alt complet format din judecătoria - Pleșca Ion, Rotarciuc Dina și Teleucă Stelian (f.d. 222-224, vol.II), modificat în ziua pronunțării deciziei (din 29 septembrie 2015), supune aprecierii probele examinate de completul menționat mai sus, ceea ce contravine art. 31 alin. (2) Cod de procedură penală, or după începerea cercetării judecătorești, orice schimbare intervenită în completul de judecată impune

reluarea de la început a cercetării judecătorești. Mai mult, pct. 18 din *Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora*, prevede că, în condițiile art. 31 alin. (4) din Codul de procedură penală, cauzele care se află la etapa de finisare rămân pentru a fi examinate în completul inițial desemnat.

Prin urmare, completul care a pronunțat decizia (din 29 septembrie 2015), nu putea pune la baza condamnării lui Derihvist Alexei, probe pe care nu le-a cercetat, urmând să reia cercetarea probelor respective de la început.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2017, a fost respins apelul și menținută sentința.

7.1. Pentru pronunțarea soluției formulate, instanța de apel a stabilit, că prima instanță corect a ajuns la concluzia, că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunilor, aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, care au fost apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a conchis, că declarațiile inculpatului sunt corespunzătoare adevărului, deoarece atât la urmărirea penală cât și în ședințele de judecată ale instanțelor de fond, declarațiile acestuia au fost consecvente și concludente.

Cu referire la declarațiile martorilor Pantaz Valentin, Nicolaev Artiom și Buzu Stanislav, instanța de apel a menționat că acestea sunt corespunzătoare adevărului, deoarece atât la faza de urmărire penală cât și în ședințele instanțelor de fond acești martori au dat declarații consecvente, concludente și care coroborează cu probele examinate, inclusiv cu declarațiile inculpatului.

Cu referire la probatoriul prezentat de acuzatorul de stat în susținerea învinuirii, instanța de apel a punctat că, prin declarațiile martorului Treteac Vitalie în nici un fel nu poate fi probată implicarea inculpatului Derihvist Alexei în săvârșirea infracțiunilor imputate, or, acest martor nu indică nimic privitor la săvârșirea infracțiunii imputate inculpatului și nu-i clar cine este acea persoană „cu păr lung”. Nici declarațiile martorului Moțpan Iurie nu au demonstrat vina inculpatului, iar declarațiile martorului Gorbatovschi Tatiana confirmă declarațiile inculpatului Derihvist Alexei și dovedesc cu certitudine nevinovăția acestuia.

Declarațiile martorilor Bahcevan Ivan și Gajim Vitalie atestă faptul că martorii respectivi pe inculpat nu-l cunosc la fel cum nu cunosc toate circumstanțele care au dus la situația respectivă.

Instanța de apel a reținut și faptul, că prima instanță în acest sens corect a menționat că medicul Gorbatovscaia Tatiana, care a efectuat examinarea stării de ebrietate a șoferilor implicați în accident, a declarat că testarea se face doar în baza actelor de identitate și dacă a eliberat asemenea documente înseamnă că persoanele au fost prezente. Acest fapt exclude posibilitatea influențării sale de către inculpatul Derihvist Alexei în vederea eliberării proceselor-verbale privind starea de ebrietate în lipsa persoanelor testate.

La fel, instanța de apel a remarcat, că nici următoarele probe: procesul-verbal din 04 septembrie 2010 de examinare a documentelor dosarului de despăgubire nr. D/AORC/OF/09466 ridicate de la SRL „Moldasig”; procesul-verbal din 25 august 2011 de examinare a actelor dosarului

contravențional întocmit de Derihvist Alexei în privința lui Bahcevan Ivan; actele ce au stat la baza reînregistrării automobilului Mercedes 312D, caroseria WDB9034631P822682 de pe cet. Popa Iurie pe cet. Tocilat Valentin, prezentate prin scrisoarea Direcției înregistrare a transportului și calificare a conducătorilor auto; scrisoarea nr. 2236 din 03 august 2011 de la SRL „Moldasig” potrivit căreia dauna cauzată prin achitarea despăgubirilor către cet. Treteac Vitalie este una considerabilă pentru compania de asigurări; scrisoarea nr. 7/3018 din 09 septembrie 2011 de la Direcția poliție rutieră, în baza de date sunt înregistrate două accidente cu implicarea conducătorului Gajim Vitalie; actele pe 18 file prezentate prin scrisoarea nr. 7349 din 14 noiembrie 2011 de CPR Călărași referitoare la accidentul rutier din 30 noiembrie 2008 între automobilele Mazda 3 n/î xxxxx condus de Gajim Vitalie și Mercedes n/î xxxx condus de Tocilat Valentin în mun. Chișinău; corpurile delictelor care se păstrează la cauza penală și care au fost cercetate în cadrul ședinței de judecată și anume: procesul-verbal de constatare a contravenției AD nr. 484621 din 28 februarie 2009; permis provizoriu AD nr. 484621 din 28 februarie 2009; ordinul de încasare a numerarului nr. 166144697 din 28 martie 2009; procesul-verbal din 28 februarie 2009 privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate nr. 121 a lui Gajim Vitalie; procesul-verbal din 28 februarie 2009 privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate nr. 121 a lui Bahcevan Ivan; schița accidentului rutier; explicația cet. Gajim Vitalie; explicația cet. Bahcevan Ivan; dosarul de despăgubire nr. D/AORC/OF/09-466, nici una din ele nu indică la inculpatul Derihvist Alexei că dânsul ar fi săvârșit infracțiunile imputate.

Respingând apelul, instanța de apel a stabilit, că atât în prima instanță cât și în instanța de apel nu s-a dovedit faptul că inculpatul Derihvist Alexei, fiind o persoană cu funcție de răspundere a înscris în documente oficiale unele date vădit false și a falsificat astfel de documente, acțiuni care ar fi fost săvârșite din interes material sau personal. Totodată, nu s-a dovedit faptul că inculpatul a fost complice la contribuirea și dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune.

În opinia instanței de apel, sunt veridice argumentele inculpatului și a avocatului său în partea ce ține de expertiza grafologică, or, la caz falsul în acte publice s-a manifestat inclusiv prin aplicarea semnăturilor care din cuvintele martorilor Gajim Vitalie și Bahcevan Ivan nu le-ar aparține. Lipsa unei astfel de expertize creează o situație de incertitudine. Simplu fapt de negare de către martori a aplicării semnăturilor respective nu reprezintă faptul că Derihvist Alexei le-a aplicat sau în general o oarecare altă persoană le-a aplicat.

O componentă principală a laturii subiective a infracțiunilor imputate lui Derihvist Alexei este interesul material al ultimului, însă la materialele cauzei nu este nici o probă care ar stabili sau ar face instanța să deducă că în urma acțiunilor comise s-a obținut sau a existat intenția de a obține careva beneficii materiale sau de alt gen.

Cu referire la prevederile art. 42 alin. (5) Cod penal, instanța de apel a enunțat, că norma citată presupune că complicele trebuie să interacționeze cel puțin încă cu o persoană, actorul principal al infracțiunii: - autorul infracțiunii, iar

în cazul dat nu avem un autor concret al infracțiunii - probă inexistentă la materialele cauzei, or doar includerea sintagmei „persoane neidentificate de organul de urmărire penală” fără a fi prezentă vreo probă în acest sens nu poate demonstra faptul că Derihvist Alexei este complice la săvârșirea infracțiunii imputate.

În concluzie, instanța de apel cu referire la prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, a mai menționat, că toată învinuirea se bazează pe presupuneri care urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

8. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia nominalizată cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurentul invocă că instanța de apel la examinarea apelului nu a respectat prevederile art. art. 414, 100, 101 Cod de procedură penală, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. Instanțele de fond nu au dat apreciere probelor pertinente și concludente, legal administrate în cadrul urmăririi penale și înaintate în instanța de judecată.

Menționează procurorul că deși inculpatul Derihvist Alexei nu a recunoscut vina, vinovăția acestuia este demonstrată prin declarațiile reprezentantului părții civile, Străistaru Vitalie, ale martorilor Treteac Vitalie, Gajim Vitalie, Popa Iurie, Tocilat Valentin, Stratan Constantin, Bahcevan Ivan, Gorbatovschi Tatiana, Friptuleac Danil, Moțpan Iurie, Mardare Victor, precum și prin mijloacele materiale de probă: procesul-verbal din 04 septembrie 2010 de examinare a documentelor dosarului de despăgubire nr. D/AORC/OF/09466 ridicate de la SRL „Moldasig”; procesul-verbal din 25 august 2011 de examinare a actelor dosarului contravențional întocmit de Derihvist Alexei în privința lui Bahcevan Ivan; actele ce au stat la baza reînregistrării automobilului Mercedes 312 D, caroseria WDB9034631 P822682 de pe cet. Popa Iurie pe cet. Valentin Tocilat, prezentate prin scrisoarea Direcției înregistrare a transportului și calificare a conducătorilor auto; scrisoarea nr. 2236 din 03 august 2011 de la SRL „Moldasig”, potrivit căreia dauna cauzată prin achitarea despăgubirilor către cet. Treteac Vitalie este una considerabilă pentru compania de asigurări; scrisoarea nr. 7/3018 din 09 septembrie 2011 de la Direcția poliție rutieră, în baza de date sunt înregistrate două accidente cu implicarea conducătorului Gajim Vitalie; actele pe 18 file prezentate prin scrisoarea nr. 7349 din 14 noiembrie 2011 de CPR Călărași referitoare la accidentul rutier din 30 noiembrie 2008 între automobilele Mazda 3 xxxxx condus de Gajim Vitalie și Mercedes n/î xxxxx condus de Tocilat Valentin în mun. Chișinău; corpurile delictelor care se păstrează la cauza penală: procesul-verbal de constatare a contravenției AD nr. 484621 din 28 februarie 2009; permis provizoriu AD nr. 484621 din 28 februarie 2009; ordinul de încasare a numerarului nr. 166144697 din 28 martie 2009; procesul-verbal din 28 februarie 2009 privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate nr. 121a lui Gajim Vitalie; procesul-verbal din 28 februarie 2009 privind examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate nr. 121 a lui

Bahcevan Ivan; schița accidentului rutier; explicația cet. Gajim Vitalie; explicația cet. Bahcevan Ivan; dosarul de despăgubire nr. D/AORC/OF/09-466.

Susține procurorul că instanțele de fond nu au apreciat obiectiv și multilateral probele, nu le-au dat deplină eficiență și nu le-au analizat sub toate aspectele, fapt ce denotă o atitudine părtinitoare față de partea acuzării fiind puse în poziții inegale partea acuzării și partea apărării și adoptând o hotărâre greșită.

Efectuând o analiză amplă a probelor administrate în cauză, recurentul consideră ca fiind dovedită vinovăția inculpatului Derihvist Alexei în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

9. Avocatul Catana Eugeniu în numele inculpatului a depus referință pe marginea recursului declarat de procuror, pledând pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, deoarece decizia instanței de apel este întemeiată și legală.

10. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că, nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal constată că instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de procuror, și ajungând la concluzia respingerii acestuia și menținerii sentinței Judecătorei Orhei din 19 decembrie 2013, prin care Derihvist Alexei a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 332 alin. (1), 42 alin. (5), 190 alin. (4) Cod penal, deoarece faptele inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate, a preluat integral argumentele formulate de către prima instanță, care i-au stabilit convingerea în sensul nevinovăției inculpatului, însă în partea descriptivă a deciziei descriind circumstanțele cauzei și motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării, a enunțat în mod divergent temeiul pentru achitarea inculpatului, că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii ca ulterior să constate că *„probele acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel nu confirmă vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate acestuia”*.

În acest sens, Colegiul penal reține că una din condițiile adoptării unei decizii legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 417 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Astfel, Colegiul penal ajunge la concluzia că, menționarea concomitentă a două temeuri de achitare în aceeași hotărâre judecătorească, se încadrează în temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel.

Totodată, reieșind din conținutul deciziei recurate, instanța de recurs atestă că menținând sentința de achitare, instanța de apel a transcris cu fidelitate aceleași motive formulate de către prima instanță, concluzionând asupra faptului că probele prezentate de partea acuzării nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate, în acest mod omițând să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de către acuzatorul de stat în cererea de apel, or, în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Astfel, analizând motivele invocate de către instanța de apel în susținerea soluției adoptate, Colegiul penal, conchide că aceasta este pripită, în speță nefiind apreciate în cumul toate probele examinate în instanța de judecată.

Respectiv, se evidențiază că instanța de apel nu a analizat declarațiile inculpatului Derihvist Alexei în coroborare cu declarațiile martorilor Gajim Vitalie, Bahcevan Ivan și Gorbatovschi Tatiana.

Or, deși inculpatul a recunoscut că procesul-verbal al contravenției din 28 februarie 2008, *este întocmit de el personal*, ... iar după întocmirea schiței accidentului rutier aceasta a fost adusă la cunoștința conducătorilor automobilelor care au semnat-o, după care aceștia s-au deplasat la CPR Orhei pentru efectuarea

audierilor. Șoferii automobilelor implicate în accident au mers la Spital pentru efectuarea examenului medical în vederea aprecierii consumului de alcool și al stării de ebrietate, nu a intrat în incinta Spitalului *pentru a evita întâlnirea cu Gorbatovschi Tatiana* (f.d. 105-106, vol.II). Totuși potrivit declarațiilor martorului Gorbatovschi Tatiana date în prima instanță rezultă, că atunci când ea a făcut examinarea, nu a cerut actele, deoarece dacă aduce un colaborator al poliției, atunci nu este necesar să ceară actele pentru identificare, numai în cazul când se adresează cetățenii personal. *Îndreptarea este făcută de persoana Derihvist Alexei, acesta i-a înmânat îndreptarea, căci fără îndreptare nu se face expertiza...Rezultatele expertizei le-a înmânat d-lui Derihvist* (f.d. 118, vol.II). În instanța de apel, martorul nominalizat a confirmat declarațiile depuse în prima instanță, reiterând că la acel moment *Derihvist Alexei a însoțit acele persoane, acest fapt nu este menționat în acte* (f.d. 57, vol.III).

De asemenea, instanța de recurs atestă, că instanța de apel reținând ca fiind corectă concluzia primei instanțe cu privire la faptul, că Gorbatovschi Tatiana, care a efectuat examinarea stării de ebrietate a șoferilor implicați în accident, a declarat că testarea se face doar în baza actelor de identitate și dacă a eliberat asemenea documente înseamnă că persoanele au fost prezente (f.d. 129, verso, vol.II; 130, vol.III), nu a dat apreciere în nici un fel declarațiilor martorilor Gajim Vitalie și Bahcevan Ivan, cărora fiindu-le prezentate procesul-verbal nr. 121 din 28 februarie 2009 al examinării medicale de constatare a faptului consumării alcoolului și stării de ebrietate, precum și schița accidentului rutier din 28 februarie 2009, întocmită de inspectorul poliției rutiere a CPR Orhei, Derihvist Alexei, explicațiile date din numele acestora adresate Comisarului CPR Orhei, Grădinaru V., au declarat cu toată certitudinea că semnăturile din numele lor în documentele menționate nu sunt executate de către ei personal, dar de către o altă persoană (f.d. 91-92, 98 vol.I).

Colegiul penal notează, că în conținutul deciziei recurate, instanța de apel printr-o singură frază a concluzionat, că declarațiile martorilor Bahcevan Ivan și Gajim Vitalie doar redau situația de fapt creată, însă nu dovedesc vinovăția inculpatului, considerând că datele personale ale acestora puteau fi folosite într-o eventuală înscenare a accidentului respectiv și fără a-i fi cunoscut acest fapt inculpatului.

Însă instanța de apel a omis să aprecieze faptul, că Bahcevan Ivan a susținut atât la urmărirea penală cât și în cadrul ședințelor de judecată în prima instanță și în apel că nu cunoaște nimic despre accidentul din 28 februarie 2009 produs pe traseul Soroca-Chișinău, *la acel moment nu deținea nici un mijloc de transport și nici permis de conducere*, deoarece prin sentința Judecătoriei Chișinău din 28 iunie 2008, a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani, termen care nu a expirat și nu s-a adresat pentru redobândirea dreptului de a conduce mijloace de transport (f.d. 98, vol.I, 121, vol.II, 104, vol.III).

La fel, martorul Gajim Vitalie a susținut că nu a fost implicat în accidentul rutier din 28 februarie 2009, produs pe traseul Soroca-Chișinău, însă a fost implicat în accident rutier la data de 30 noiembrie 2008, în mun. Chișinău la intersecția str. Ismail cu str. I. Inculeț, *după care timp de 7 luni nu s-a folosit de*

automobil, acesta fiind lăsat la autoservice pentru reparații. Și-a recunoscut mașina din planșa fotografică de la f.d. 132-136, vol.I care a fost deteriorată anume așa cum este indicat în poză. La „Moldasig” nu a depus cerere (f.d. 91-92, vol.I, 109-110, vol.II).

Aceste declarații ale martorului Gajim Vitalie urmau de asemenea apreciate în coroborare și cu declarațiile martorului Tocilat Valentin, care a declarat că a procurat automobilul model „Sprinter”, cu xxxxx de la cet. Popa Iurie. A fost implicat într-un accident rutier, care a avut loc la intersecția str. Ismail și I. Inculeț din mun. Chișinău, care s-a produs între autoturismul lui și al cet. Gajim Vitalie, model „Mazda 3”...fotografiile prezentate de la f.d. 136, în care se arată deteriorările suportate ce automobil, *corespund celor din accidentul din noiembrie 2008* (f.d.115-116, vol.II).

Având în vedere circumstanțele evidențiate, instanța de recurs atestă, că instanța de apel nu a supus verificării neconcordanțele existente între faptele relatate de inculpat și cele relatate de martorii nominalizați, iar argumentele procurorului invocate în cererea de apel au fost lăsate fără apreciere.

În astfel de circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide, că motivele din apel trebuie examinate printr-o analiză obiectivă, completă și sub toate aspectele de fapt și de drept, confruntându-le cu întreg materialul probator al cauzei.

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a drepturilor omului, în primul rând, rolul instanțelor judecătorești naționale este să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești.

Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs.

Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. (§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, decizia din 11 octombrie 2011)

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate sunt erori de drept procedural și se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui ***Derihvist Alexei xxxxx*** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțată integral la ***06 iulie 2018.***

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Anatolie Țurcan

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Elena Cobzac